

Okhaldhunga Times januar 2010

Kjære venner, Godt nytt år!

Det ble jul og Betlehem i høy på sosialkontoret, men i år ble kua forvist fra stallen. I fjor var de overbevist om at det var kua som fødte Jesus, siden han var så hellig. Kua skaper forvirring i en hindukultur! Den store julevandringen gikk til alle landsbyer der det bor noen kristne. Det er feiring med full styrke! Bli med, vi var samlet til sang, dans og ris.

"Joy to the world!"

Alle de kristne i Tekanpur samlet seg og kirkens venner kom og sang ut i natten av full hals til alle sine naboer. Sangen, trommene og dansen fikk natten til å dirre av juleglede!

Festen gikk videre fra landsby til landsby, inntil den kom tilbake til sykehuset på julaften. Da sang vi oss gjennom alle avdelingene og endte opp utenfor huset vårt som også ble fylt av sangen og dansen.

I god tradisjon med julens budskap, så var det heller ikke plass i kirken til menigheten i år. Vi gikk derfor på tur til en høy topp, 900 trappetrinn! Det var en utfordring for mange, slik som for Shanti, som måtte bæres av sin far, og andre halte og syke i menigheten. Søndagsskolen danset og vi fikk overraskende besøk av en liten ny skole med lærere fra Darjeeling som var vant med å feire jul.

- Go tell it on the Mountain, -

Treårsdagen til pastorens datter ble feiret under julevandringen. Det var en lang bønn før kaka skulle skjæres opp. Jeg tittet på treåringen, som satt from og fin med lukkede øyne. Så var det en av småguttene som sa noe. Da våknet hun til, ga bråkmakeren en skikkelig knyttneve i magen så han knakk sammen, og øyeblikket etter var hun igjen i dyp bønn med lukkede øyne. Fromme barn er akkurat passe fromme. Her sitter bursdagsbarnet i midten, han som ble slått har lyseblå jakke.

Klassetur!

Vi har vært på "Studietur". Faktisk har nesten hele staben vært på tur i åtte dager. Det var de ansattes organisasjon som foreslo det, som en kombinasjon av det nyttige og det morsomme. Dette er den fredeligste tiden av året på sykehuset her. Og med nøye planlegging, så alle sykehusets funksjoner kunne holdes i gang hele tiden, ble staben delt i to grupper. Først reiste den ene gruppa, og noen dager etter at den var vel tilbake, reiste den andre. En ukes tur for femti mennesker krever mye planlegging, og vår nye, utmerkede direktør sto for mesteparten

av det. Buss ble leid, og avtaler om informasjonsmøter og omvisninger ble gjort med alle seks sykehusene vi skulle besøke, overnattingssteder kontaktet, etc. etc.

Det går an å kjøre buss fra Okhaldhunga Sykehus nå. Så vidt. Men bare rutebuss, den vi leide kom vi fram til først neste dag, etter gangbroa av bambus.

Før det tok vi en rutebuss som hadde over 150 passasjerer, inni og oppå. Her har den problemer i en sving, så en del av oss måtte gå.

Det ble lange dager i bussen, og til tider god klassetur-stemming. Her danses det i midtgangen mens vi kjører en sen kveld, med nepali-pop ljomende i høytalerne.

Det ble en intens, veldig interessant og utbytterikt tur. Men også temmelig slitsomt. På de 8 dagene hadde vi 63 timers effektiv busskjøring og besøkte seks ulike sykehus og samfunnshelseprosjekter som ligger laaaaaangt herfra! Alle stedene vi kom til hadde lagt opp et program med et orienteringsmøte, og så en guidet tur rundt på sykehusområdene, der hver gruppe av staben (sykepleiere, vaskehjelpere, administrasjon, poliklinikk, laboratorium etc.) alle fikk kontakt med sine egne kolleger og tid til å utveksle ideer med dem. Det var artig, og vi ble stolte av våre folk, så ivrige, engasjerte og flinke til å samle informasjon.

Direktøren på vårt "søstersykehus" i Lamjung gir oss en oversikt over arbeidet der...

... og etterpå ser vi på det praktiske arbeidet. Her er det en sykepleier som forklarer rutiner.

Litt turisme fikk vi også tid til, det var det mange av staben vår som aldri hadde vært med på før. Etter å ha stått opp klokka fem rakk vi opp på en fjelltopp i Pokhara for å se soloppgangen over Anapurna-massivet.

Vi besøkte også et Landsbyhelseprosjekt langt vest i Nepal, som driver svært godt. Lederen ga oss en fin orientering. Alle sykehusene vi besøkte fikk fotoboka fra Okhaldhunga som takk.

Deretter tok de oss med ut til en av landsbyene for å møte en kvinnegruppe. Budskapet var: "Landsbyen vår har blitt bedre å bo i, for vi får til ting ved å samarbeide bedre enn før!"

Vi fikk knytte mange nyttige kontakter. Nå er vi tilbake med mange nye ideer, og en god del tanker om ting vi synes er bra her, og derfor ikke vil forandre på. Og spesielt har vi jo fått en del tanker å ta med inn i den prosessen det blir å bygge nytt sykehus.

Det morsomme med en slik studietur er jo at absolutt alle i staben får nye impulser og nye ideer til hvordan akkurat deres arbeid kan gjøres. Ellers har det så lett for at bare "ledelsen"

får slike impulser. Og det var fint å se hvordan ikke minst rengjøringspersonalet aktivt benyttet denne sjansen. Rengjøring og avfallshåndtering er sentrale funksjoner på et sykehus. Særlig et av sykehusene vi besøkte hadde gode ordninger for det. Noe kan vi begynne med allerede nå, andre ting må vi ta inn i planene for den lenge etterlengtede utvidelsen av sykehuset her.

Sykepleierne fikk blant annet en svært nyttig gjennomgang av rutiner for pleie av pasienter med akutte ryggskader med lammelser da vi besøkte Green Pastures Hospital, et spesialsykehus for slike skader. Det mest konkrete resultatet er at et team derfra allerede mens dette skrives er kommet til Okhaldhunga og gir staben vår et 4-dagers kurs. Basert på det endrer vi nå noe på behandlingsopplegget vårt for denne typen pasienter, som vi har mange av her fordi fallskader er så vanlige. De er blant de vanskeligste og mest tragiske tilfellene vi har, så selv små forbedringer av den behandlingen vi kan tilby dem, er verdifullt.

Det må også nevnes at mens vår halvpart av staben var på tur skjedde det en bussulykke hjemme i Okhaldhunga. En sjåfør glemte å sette på håndbrekket før han gikk ut av bussen. Så bussen trillet, kjørte utfor en sving og veltet. Det gikk langt fra så ille som det kunne gått, men 37 passasjerer ble skadet og innlagt på vårt lille sykehus med halv stab. En med ryggbrudd og lammelser, de andre med enkle brudd og sårskader. De som var igjen på sykehuset kalte inn alt de hadde av stab og studenter, venner og naboer, og fikk gjort en flott jobb.

Familievold

Det er brutale forhold i mange familier. Tidlig en morgen kom de bærende med en ung mann. Han og kona hadde en svært fuktig krangel kvelden før. Da han hadde sovnet hogg hun ham i halsen med en svær Nepali kniv. Luftrøret ble kuttet helt av, men han fikk litt luft i lungene gjennom åpningen i halsen. Tross store blødninger overlevde han mens de bar ham hit gjennom natten.

Da han kom hit måtte først blødningene stoppes. Så laget vi en ny åpning inn i luftrøret nedenfor såret. Da dette bildet ble tatt var det gjort, og vi pustet for ham gjennom en spesiell tube satt inn der. Ingen av oss hadde gjort et slikt dramatisk inngrep før, men igjen hadde vi hjelp av gode "oppskriftsbøker". Til slutt reparerte vi skadene i strupen så godt vi kunne.

Foto: Tove Birkelid

Han kom seg utrolig bra, men trenger bedre rekonstruktiv kirurgi i strupen enn vi kan gi ham, så han senere kan puste på vanlig vis, og forhåpentligvis snakke. Så da han var stabil etter noen dager her, ble han sendt til en spesialavdeling i Kathmandu. Innen den tid var mann og kone igjen forsonet, og kona fulgte med som støtte på turen!

Ryggbrudd forts.

Husker dere fra forrige nummer av OT at vi hadde innlagt en 18 år gammel nygift jente med brudd i ryggen og totale lammelser fra livet og ned? Det ble etter hvert klart at hun ikke fikk tilbake noen funksjon nedenfor bruddstedet. Så i samarbeid med spesialsykehuset for ryggskader som vi fortalte om over, la vi planer om et rehabiliteringsopplegg for henne og familien. Men det gikk ikke slik. De eldste i familien var misfornøyde med at hun ikke ble helt bra her, og presset henne og den utrolig omsorgsfulle unge ektemannen til å reise til et sykehus i India.

Resultatet av å reise til ”fine” kommersielle sykehus er ofte at de kommer tilbake økonomisk ruinerte og med store liggesår. Men vi kan ikke annet enn å gi råd, her er det pasientens familie som bestemmer.

Håpet for fremtiden er at kan få til et bedre opplegg for slike pasienter. Men det er vanskelig å bygge opp tillit hos dem vi ikke kan kurere. Det er en av våre mange ambisjoner for det Nye Året.

Hilsen Kristin og Erik

Støtt gjerne prosjektet vi jobber med i Nepal på Normisjons kontonummer: **1503.02.13537**
Merk Prosjektnr:114.98.847 ”Okhaldhunga sykehus”.